

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ МУЗИКИ

СИЛАБУС

МІФООПЕРОЛОГІЯ

(НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ)

Освітній ступінь	Другий (магістерський) рівень	Курс	1
Спеціальність	025 музичне мистецтво	Семестр	2
Освітньо-наукова програма	02 Культура і мистецтво	ECTS	
Форма навчання	Денна	Годин	32
Контроль		Лекції	32
		Практичні заняття	
		Самостійна робота	60

Інформація про викладача

ПІБ, посада	РОЩЕНКО ОЛЕНА ГЕОРГІЇВНА професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/history-of-ukrainian-and-foreign-music/Roshchenko_2.pdf
e-mail	elena.roshenko@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Підготовка магістрів покликана ознайомити здобувачів 2 рівню освіти з рядом навчальних дисциплін, утворених на основі переосмислення новітніх галузей музикознавства. До числа дисциплін такого роду має відношення *міфооперологія*, що утворилася у наслідок системного об'єднання таких наук як міфологія і оперологія. Міфооперологія має спеціальну понятійно-категоріальну систему, як і розвинену методологію, призначені для вивчення структури і властивостей оперного міфу як художнього явища, а також розгляду специфіки національного оперного міфу. Міфооперологія як навчальна дисципліна має базуватися на синтезі історико-теоретичного підходу і практичної компоненти, націленої на розгляд характерних умов виконавської інтерпретації оперних творів, сюжетотворення і музична драматургія котрих базовані на логіці міфу. Результатом вивчення Міфооперології як навчальної дисципліни має стати формування у магістрів уявлення про закономірності, властиві опері як міфотворчому процесу, а також оволодіння знаннями щодо розробки типології оперних міфів за національними і історичними ознаками.

Силабус навчальної дисципліни «Міфооперологія» складено відповідно до освітньо-кваліфікаційної програми підготовки магістрів відповідно навчального плану, згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Міфооперологія».

Мета курсу – надати систему історичних, аналітичних і методологічних положень дослідження оперного міфу як художнього явища. У результаті вивчення оперотворчих процесів з точки зору відтворення у них логіки міфу, уможлиблюється усвідомлення типологічних властивостей національного оперного міфу як вершинного прояву в історії музичного мистецтва.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування практичних **компетентностей**, зокрема:

- **ЗК01.** Здатність спілкування іноземною мовою.
- **ЗК02.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК04.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК06.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- **ЗК08.** Здатність працювати в міжнародному контексті.

- **ЗК10.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- **СК01.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- **СК02.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- **СК03.** Здатність розробляти і реалізувати творчі проекти по створенні інтерпретації.
- **СК04.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності.
- **СК05.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- **СК07.** Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, інтернету.
- **СК08.** Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
- **СК09.** Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

У результаті вивчення дисципліни «Міфооперологія» магістри мають **знати:**

- мету і завдання навчального курсу, його практичну спрямованість;
- понятійно-категоріальний апарат дисципліни;
- властиву дисципліні методологічну систему;
- специфічні ознаки оперного міфу як художнього явища;
- властивості національного оперного міфу як історичної і стилізованої категорії міфооперології (на прикладі аналізу італійського, англійського, німецького, українського, китайського матеріалу)

Уміти:

- розглядати артефакти історії формування і розвитку оперного міфу від XVII до початку XXI століття;
- використовувати на практиці конкретні знання, отримані в результаті освоєння навчальної дисципліни;
- застосовувати набуті спеціальні знання і методи для самостійного розв'язання професійних питань;
- користуватися відповідною довідковою та методичною літературою.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Міфооперологія» здобувач повинен **мати навички:**

- самостійного аналізу художніх та технічних особливостей творів різних епох та стилів;

- виявлення особливості образного змісту твору, його драматургії, стильової та жанрової відповідності;
- здобування та накопичення певного вміння у виконавській практиці;
- запровадження різноманітних творчих форм концертно-виконавської діяльності:
- психофізіологічної саморегуляції упродовж репетиційного та концертного процесів;
- вірної обробки та аналізу інформації щодо обґрунтування принципів складання різноманітного концертно-виконавського репертуару;
- опанування професійною термінологією в галузі музичного виконавства.

Програмним результатом навчання є здатність ведення концертної діяльності, постановки та розв'язання комплексних творчих завдань на основі досконалого усвідомлення властивостей оперного міфу і їх відтворення у виконавській практиці:

ПРН 1. Вміння створювати концепції науково-творчих проєктів, оформлювати їх належним чином та з урахуванням суспільного запиту, поетапно впроваджувати результати роботи в мистецьку практику; налагоджувати творчо-мистецьку комунікацію.

ПРН 2. Підвищення рівня професійної підготовки виконавців в єдності наукових та мистецьких шкіл. Формування навичок розв'язання проблемних ситуацій у творчій, науковій та педагогічній діяльності.

ПРН 3. Знання методології мистецтвознавства, психології та педагогіки, застосування усталених методів та підходів у власних інноваційно-творчих проєктах, а також у власній творчій та педагогічній практиці.

ПРН 7. Володіння комунікаційними та організаторськими навичками у процесі педагогічної та просвітницької діяльності, спрямованої на популяризацію.

Перелік тем

1. Міфооперологія як науковий напрям у структурі музикології.
Міфооперологія як синтез наук.

2. Понятно-категоріальний апарат міфооперології.

3. Методологія міфооперології.

4. Інтро- та екстраміфологічні шляхи утворення оперного міфу.
6. Загальні і індивідуальні властивості оперного міфу.
7. Властивості італійського оперного міфу XVII і XIX століть.
8. «Дідона і Еней» Г. Перселла як англійський оперний міф XVII століття.
9. Віденський оперний міф і його різновиди (Міфологізовані оперні концепції К. В. Глюка, А. Сальєрі, В. А. Моцарта).
11. Оперна міфологія доби романтизму.
12. Німецький романтичний оперний міф: шляхи формування (К. М. Вебер, Р. Вагнер)
13. Український національний оперний міф: семантичні функції його міфологем (М. Лисенко. «Тарас Бульба»).
14. Китайський національний оперний міф першої чверті XXI століття (Сан Бо; Інъ Цінь).

Форми та технології навчання

Лекційне навчання, практичні заняття, самостійна робота, реферати.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Google meet.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D		

60–63	E	Задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів.

90–100 – А – відмінно, вільно володіє фактичним матеріалом з питання, вміє визначити причинно-наслідкові зв'язки історичних фактів і культурних явищ, логічно і грамотно, з використанням професійної термінології обґрунтовує свою точку зору. Даючи відповідь на питання, він методологічно переконливо його вибудовує, правильно користується термінологією, оцінює історико-стильовий контекст, написаний реферат відповідає вимогам професійної підготовки.

82–89 – В – добре, відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна - дві неточності при висвітленні другорядних питань або в випадках, коли студент легко виправив їх після зауваження викладача. Володіє матеріалом з поставленого питання, знає факти, вміє правильно зробити висновки, але допускає окремі помилки або неточності, недостатньо логічно доводить свою точку зору. Також дана оцінка виставляється в разі, якщо студент утруднюється дати повну, вичерпну відповідь на одне із запитань білета або додаткове питання.

74–81 – С – добре у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один - два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача. При перевірці виявлено певний рівень знань, але реферат не виявив достатнього наукового потенціалу.

64–73 – D – задовільно неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання й продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу. Відсутній реферат.

60–63 – E – задовільно. Студент допускає серйозні помилки при відповіді, плутається в термінології, не знає методологічних основ вокального виконавства. ця ж оцінка виставляється в разі, коли студент не може задовільно відповісти на одне з питань білета. Відсутній реферат.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) не розкрито основний зміст навчального матеріалу. Наявність безсистемних, уривчастих знань, пов'язаних з поставленими перед ним питаннями, беспорядність при відповіді на додаткові або навідні запитання, студент не володіє професійною термінологією, відсутній реферат

0–34 – F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) виявлено незнання студентом більшою або найбільш важливою частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії, відсутній реферат.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для магістрів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь магістрів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>).

Рекомендована література

1. Ван Лунчань. Опера сюжетологія як предмет сучасного музикознавства. Автореф. дис. ... канд мист. Спец. 17.00.02 «Муз. мистецтво» / Одеса, ОНМА імені А. В. Нежданової, 2019. 19 с.
2. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 1997. – 387 с.
3. Лю Бінь. Французька лірична трагедія в структурі оперного спадку А. Сальєрі: жанрові традиції та новації. Дис. канд. мист. Харків. держ. ак. культури. Суми, 2019. 234 с.
4. Рощенко О. Г. Діалектика міфологеми і нова міфологія музичного романтизму : автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Муз. мистецтво» / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2006. 33 с.
5. Рощенко О. Г. Національний оперний міф в творі М. Лисенка «Тарас Бульба» // Записки наукового товариства імені Шевченка. Львів, 2014. Т. 267 : Праці музикознавчої комісії. С. 119–143.

6. Рощенко О. Г. Розгорнуте магичне ім'я у драматургії національного оперного міфу Р. Вагнера (ономатологічні студії) // Музика і філософія : до 150-ліття знайомства Вагнера і Ніцше : матеріали міжнар. наук. конф. Львів, 2018. С. 168–170.
7. Рощенко О. Г. Художнє буття міфологеми Повелителя мертвого воїнства в творчості Вагнера // Культура України. Зб. наук. праць. Вип. 9. Харків: ХДАК, 2001. С. 113 – 124.
8. Рощенко О. Г., Є. Сяньвей. «Метелик» Сан Бо як національний китайський оперний міф : Монографія. Харків, 2022. 175 с.
9. Черкашина М. Р. Структурний аналіз оперного твору // Часопис НМАУ, 3.
10. Чжан Юй. «Канал» Інь Цінь як перша оригінальна китайська національна монументальна опера // Мистецтвознавчі записки НАККІМ. № 37. К.: НАККІМ, 2020.
11. Чжан Юй. «Великий похід китайської червоної армії»: жанрово-інтонаційна специфіка національної історичної героїко-патріотичної опери Інь Цінь // Музикознавча думка Дніпропетровщини. Зб. наук. праць. Дніпро: Грані, 2021. № 2. С. 241 – 254.
12. Чжан Юй. Парадигма перехідності у жанровому хронотопі опери Інь Цінь «Велика хода китайської червоної армії» // Музикознавча думка Дніпропетровщини. Випуск 22 (1, 2022). Зб. наук. праць. Дніпро: Грані, 2022. С. 349 – 361.
13. [Roshchenko, O. G.](#) Oronyms of Monsalvat and Valgalla in dramaturgy of Wagner's new myth “Lohengrin” // Rupkatha Journal on interdisciplinary Studios in Humanities Open Access. January, 2021, Volume 13, issu 1, P/ 1 – 13 (Scopus).
14. Schelling F.W.J. Schellings Werke [Електронний ресурс] / Friedrich Wilhelm Josef von Schelling – Manfred Schröder, 1971, 573 p.

Форми та технології навчання

Лекційне навчання, практичні заняття, самостійна робота, реферати.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Google meet.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку

діяльності			
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	Задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Критерії оцінювання знань студентів.

90–100 – А – відмінно, вільно володіє фактичним матеріалом з питання, вміє визначити причинно-наслідкові зв'язки історичних фактів і культурних явищ, логічно і грамотно, з використанням професійної термінології обґрунтовує свою точку зору. Даючи відповідь на питання, він методологічно переконливо його вибудовує, правильно користується термінологією, оцінює історико-стильовий контекст, написаний реферат відповідає вимогам професійної підготовки.

82–89 – В – добре, відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна - дві неточності при висвітленні другорядних питань або в випадках, коли студент легко виправив їх після зауваження викладача. Володіє матеріалом з поставленого питання, знає факти, вміє правильно зробити висновки, але допускає окремі помилки або неточності, недостатньо логічно доводить свою точку зору. Також дана оцінка виставляється в разі, якщо студент утруднюється дати повну, вичерпну відповідь на одне із запитань білета або додаткове питання.

74–81 – С – добре у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один - два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача. При перевірці виявлено певний рівень знань, але реферат не виявив достатнього наукового потенціалу.

64–73 – D – задовільно неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання й продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу. Відсутній реферат.

60–63 – E – задовільно. Студент допускає серйозні помилки при відповіді, плутається в термінології, не знає методологічних основ вокального виконавства. ця ж оцінка виставляється в разі, коли студент не може задовільно відповісти на одне з питань білета. Відсутній реферат.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) не

розкрито основний зміст навчального матеріалу. Наявність безсистемних, уривчастих знань, пов'язаних з поставленими перед ним питаннями, безпорадність при відповіді на додаткові або навідні запитання, студент не володіє професійною термінологією, відсутній реферат

0–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) виявлено незнання студентом більшою або найбільш важливою частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії, відсутній реферат.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для магістрів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь магістрів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>).